

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iacobi Lobbetii Leodiensis E Societate Iesv. Specvlvm
Ecclesiasticorvm, Ac Religiosorvm.**

Lobbet de Lanthin, Jacques

Leodii, 1640

§. 4. Insignis morum probitas; & inculpata vitæ anteactæ series?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47105](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47105)

qua lacrymis, qua eleemosynis mire intentus: maxime Psalmodum cantui, à quo vix in die paucis ^{4. D. 6.} abstinebat horis, quantum scilicet aut cibi, aut somni ratio parcius exigebat. Reliquum diei, noctisque tempus occupabat Psalmodia: cui dum adultis tenebris impensius vacat, vidit è cœli viridario coronam è candido, niueoque florum honore in caput elabi. Nec vana ostento fides: ab illo enim vix sibi redditus erat, cum vita cessit, & mortalibus oris, donandus immortalitate; qua & ipse donaberis aliquando, si cum Merulo sis in sacris ædibus, choroque merula.

§. 4.

*Insignis morum probitas; & inculpata vitæ
anteactæ series.*

DE D. Cypriano disertè quondam, & verè pronuntiauit Pontius. *De suo talem accepit cathedra, non fecit.* Nimirum in sacram illam augustamque Pontificiæ dignitatis sedem præclara virtutum ornamenta, velut domesticam altioris animi suppellectilem, intulerat: & de suo acceperat, quod infulæ, pedoque daret, non ab eo serius, & turpius emendicaret. ^{In eius vita.}

Quod de illo dictum olim, hoc & de alijs, qui vel ad illas dignitates, vel ad ordines, vel ad opima beneficia deuocantur, *tales eos accipiat cathedra, non faciat,* prius enim à moribus, & inculpata vitæ

E ff 2

ante-

412 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
anteactæ serie commendati sint oportet: quam ab
illo gradu sublimes.

Ex illo sensu totius antiquitatis video in leges,
communemque adolescentis Ecclesiæ consuetudi-
nem duo emanasse.

Primum, ut ij quos ipse status, & initæ vitæ ratio,
vel aliqua solum mali suspitione aspersisset, pro-
cul ab Ordinibus arcerentur, ne qua ab ijs labe Ec-
clesiæ iniusta videretur. Ita milites campo, ferroque
assuetos si fortè ad pietatem animum appulissent,
sacris tamen ordinibus prohibebant: quod metue-
rent ne militari licentiæ innutriti, ne martio pulue-
re sordidi, etiam vitam reliquam deprauatis mori-
bus inquinarent. Quod in militia, sagoque valuit ar-
gumentum: hoc & in foro, curiaque è qua homi-
nes ad sacra produci nefas fuit. Existimabant ni-
mirum maiores nostri in ijs vitæ generibus scelus,
& malitiam domicilium suum posuisse; quod
non facile excluderes, etsi melius institutum ag-
gressus fuisses: tantum apud eos potuit vel consue-
tudo mali, vel etiam suspicio.

Theodor.
l. 4. c. 8.

Alterum quod probandæ initiandorum virtuti
datum est, fuit publica populi vox, ac seniorum te-
stimonium, quod prius exaudiri oportuit. Hinc
prostabat certo in loco programma, & solem-
nis fiebat denuntiatio de sacrorum ordinum candi-
dato, quæ Latinis *prædicatio* dicebatur, quod cuique
liceret

liceret in medium proferre si quid nosset de ordinandi vita, & moribus, sic erant illi in publica luce, & cōmuni hominum cōtū discutiebantur, ne quis in eum statum irreperet, qui non esset communi totius populi voce, & seniorum calculo à virtute, ac meritis probatus.

Eodem spectavit illa examinis forma, illæ voces, quibus compellabatur in sacrum ordinem assumendus *dignus es, iustus es?* vel ad confertam multitudinem dirigebantur illa ipsa verba, *dignus est, iustus est?* Quod si placuisset ille de cuius consecratione agebatur, communi omnium animorum consensione, ac voce dicebant. *Dignus est, iustus est.* Et hoc in Apostolicis Constitutionibus appellabatur *Symbolum approbationis, signum assensus*: quem si ab astantibus impetrasset, tum læto omine sacris initiabatur. Sin autem vndæ illæ Comitiorum ab eo recessissent, si muti, & elingues testimonium ferre renuissent, tum verò ab eo consecrando desistebat Antistes.

Huius auitæ consuetudinis meminit D. Hieronymus. *Ita age, inquit, ut Clericus esse merearis, Ep. 5. ut adolescentiam tuam nulla sorde commacules, ut ad altare Christi, quasi virgo procedas, & habeas de foris bonum testimonium.*

His in verbis duo innuit pius antiquitatis interpres, & Doctor. Primum, ut ad altare Christi quasi

Fff 3

virgo

414 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
virgo procedat, hoc est vultu verecundo, moribus
sanctis, vita incontaminata; alienus à mundi pulue-
re, à strepitu vanitatis, à sæculi pompa: hæc enim
omnia amplectitur vox vna virgo, quæ & inta-
ctum amat, probatque pudoris florem, & noxiam
mundi lucem fugit, & deuotæ submissionis, secre-
tiq̃ latebras querit: ideòque Hebraicè virgo, idem
est, quod *abscondita*: quia eleganter Ambrosius.

T. v. 4.

In ex-
hort. ad
Virgines.

*Decet solitudo verecundiam, & gymnasium pudoris
secretum est.*

Alterum quod hoc loco prodit D. Hieronymus,
est bonum testimonium, quod deforis petebatur.
Vix enim quisquam domi bonus, qui non etiam
foris talis audiat: nec Clerico, qui in Ecclesiæ, sa-
cræque dignitatis lucem, venire debet, est satis; si
à seipse, suaque conscientia bonum hauriat testimo-
nium, nisi & illud in populi aures, oculosque effe-
rat: vt non vni sibi, sed & alijs quoque bonus esse
videatur.

Ratio si quæritur, ea in aperto est: qui è vulgo,
profanoque genere, in Clerum, sacrumque ordi-
nem assumitur: statuitur ille super Ecclesiæ cande-
labrum, vt luceat omnibus qui in domo Dei sunt,
est enim lucerna.

Talis olim audiit Sacerdos Heli, de quo hoc Scri-
pturæ elogium. *Lucerna Dei antequam extingueretur,
Samuel dormiebat in templo Domini.*

1. Reg. c.
3. v. 3.

Lucerna

Lucerna Dei fuerat Heli, inquit D. Isidorus, In Epist. ad Massanum. quando dignitate Sacerdotali pollens iustitiae claritate fulgebat: extinctam Prophetam asserit, dum ob scelera filiorum Sacerdotis potestatem, meritorumque lumen amisit.

Quod si vel ipso Dei oraculo dici potuit Heli *Lucerna Dei*; potiori iure *Myrtæ* nostri *lucernæ Dei* dicuntur, & verò etiam sunt; ideoque cæteræ mortalium turbæ assurgunt ut lux, & sol vniuerso. Illo orbis oculo, luceque nihil mundius, nihil nitentius: aspergit ille radijs suis etiam informe, & infame lutum, cloacasque malè odoratas, nec tamen inde sordescit, aut putidum, & graecolentem odorem haurit: nimirum lux adeo pura est, ut neque sordes, & graecolentiam, neque adulterinas alias, extraneasque affectiones admittat: suo semper eadore, nitore, gratia, ceu natiua veste sese inuoluens.

Quod à natura lux ipsa sortitur: hoc à gratia Clericus mutuetur est necesse, candidam, innocuam, illibatam animæ, virtutumque vestem, quæ etiam in sæculi luto sordes horreat, imò ne patiatur quidem vel leuiore macula aspergi. Sic erit *Lucerna* sibi munda, & alijs etiam nitens. Et hinc altera mihi ducitur causa, cur Clericorum mores, vitamque sine nauo, esse oporteat; quia non sibi oriuntur: sed & alijs quasi viæ melioris, vitæque duces, quibus exemplo suo faciem ostentent, ac præferant, quod

416 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
quod si extinguantur illi, suisque vitijs occidant;
non sibi, sed vniuerso malum ingens creant.

Si Philosophis nonnullis credimus, si vel tantillum intermitteretur Cœli motus, & lucis vsura, illicò torperent; imo & cessarent motus omnes, quos sibi subiectos luna despicit: nemo vnus se dimouere eo loco, quo illum occupasset ille cœlestium orbium torpor, solis quies, & occasus: non progredi animal posset, non succrescere planta, non nutriri bruta: nec forte secundum illos homo intelligere, aut velle quidquam posset: credunt enim hominis intelligentiam à phantasmate dependere, quod & illico crassesceret, ac torperet. Quæ omnia etsi ipse non probem, in medium tamen adducenda putavi, vt sentias quæ necessitas, quæ vis, quæ gratia lucis illius, quam oculis vsurpas, atque ex ea gradum facias ad lucem animi, quam in Clero, ceu sole requirimus, quæ si deficiat, necessum est omnes prope aliorum pios motus, sensusque eodem occasu deficere, ac prolabi.

Ex illo nexu, vinculoque boni communis cum vita, moribusque eorum, qui ad sacros honores euehuntur, fieri solet, vt si indigni promoueantur, ingens omninò damnum populis importetur. Hinc illæ querelæ sanctissimorum Patrum in eos Antistites, qui officij sui parum memores, Ecclesiam ea ratione pessundant, magnamque labem altari-
taribus

caribus imponunt, præposteris suis ordinationibus: contra quos ita S. Leo graui orationis fulmine.

Non est hoc, inquit, consulere populis, sed nocere: nec Ep. 85. præstare regimen, sed augere discrimen: Integritas enim præfidentium salus est subditorum. Et quia ea Deo Seruatori est in primis curis, grauissime in eos animaduertere solet, qui dissolutis, perditisque moribus homines, & ab omni sanctimonia alienos, ad religionis præfecturam, & amplitudinem Sacerdotij admisissent. E multis duos producit Cresolius in suo Mystagogo; è quo hæc ad institutum L. 2. c. 10. meum.

Gregorius Preñestinus Antistes, Constantinum Pseudopapam consecrarat, eique manus præcipiti indulgentia imposuerat: homini in paucis profano, à venere, ab ira, ab immanitate mali omnino nominis. Non tulit inultum scelus, qui mortales è cœli regia despicit vindex Deus. Vt viuus, ac videns *Anast. Biblioth. in Steph.* infensi sibi Numinis iracundiam circumferret, illa ipsa dextera, qua in impia consecratione abusus fuerat, penitus exaruit; donec ab ea, & reliquum omne corpus, mali animi, malum diuersorium, implacabili, & diuturna ærumna conficeretur: sic in celuxit antiqui illius oraculi probata veritas. *Per quæ Sap. c. 17. peccat quis, per hæc & torquetur. v. 17.* Dextera peccarat Antistes Ecclesiæ ceusponsæ parum fidus, & etiam dextra pœnam tulit: vt qui religioni nostræ, ceu

Ggg arbori,

418 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
arbori, ramum arentem, & exsuccum infecerat,
arentis, & exsuccæ manus damna pateretur.

Ei certe melius omninò fuisset illud Marciani
votum: erat hic Nouatianorum Episcopus, &
quendam Sabbatium è Iudæo factum Christia-
num, ad Sacerdotium extulerat, quem, cum dein-
de audiret ad praua dogmata, & impias opiniones
tanquam ad vomitum reuerti: facti sui serius pœ-
nitens dicere solebat. *Satius multo fuisse manus suas*
in spinas imposuisse: quam earum impositione ad Pres-
byterij gradum designauisse malum Sabbatium. Hoc
fuit Marciani votum, hæ querelæ & paterni gemitus
pro infideli filio, quos certè hoc quo spiramus
æuo vsurpare possent Episcoporum plerique, qui
non ea qua debent animi cura, & æquitatis lance
ordinandorum merita pensant, atque examinant;
sed præpropere nimis manus imponunt, multis
omnino Sabbatijs, à quibus non oritur & surgit
Sabbatum, & pax alta Ecclesiæ, sed acre bellum, &
insolentes hæresum æstus, ac foedæ tempestates,
quibus etsi mergi non possit Petri nauicula, at certè
agitari potest, atque concuti. Quod quantum ma-
lum, quantumque sit scelus, ex eo metiantur, quod
D. Leoni magno, etiam sanctissimo Pontifici dici-
tur contigisse: est certè eiusmodi quod optimo cui-
que sacrum horrorem incutiat.

Ad sepulchrum D. Petri Apostolorum Princi-
pis

pis oraturus sese abiecerat pius Pontifex, & multis Prat. spir. C. 149. omnino votis, lacrymis, ac gemitibus, vnum illud supplex petierat, vt sibi propitium Numen peccata, labesque vitæ præteritæ remitteret, vtque exoraret sedulus orator, per dies quadraginta, vota, precesque extraxit, nec à sepulchro Apostolorum diuelli posse videbatur; nisi optata indulgentia potitus.

Dum in ea statione persistit sanctus Præsul, hoc à Deo responsum accepit, omnia esse dimissa peccata, præterquam impositionem manuum. Hoc nimirum vnum, non quantum ad culpam, sed quantum ad pœnas seruatum esse voluit iustus Iudex. Imò Cardinali Baronio interprete: reus stetit Adan. 461. Leo Pontifex, & obligatus pœnis eorum peccatorum, quæ perpetrassent illi, qui ab eo indignè ad ordines fuissent promoti: adeò non suo tantum scelere tenetur, & implicatur Antistes, sed & alterius pœnam, debitaque supplicia in se trahit pessimis omninò, vinculis irretitus, quibus si tangi, concuti que potuit sanctissimus Pontifex, Leo Magnus, Ecclesiæ lumen, & prima religionis columna: quomodo non confringentur alij minoris notæ, ac sanctitatis, qui cum Leone compositi, vix in Ecclesia, videri possunt, quod cum solis oculo, luceque vniuersi, minora sidera, cœlique flammæ.